

CENTAR UNUTARNJEG TRŽIŠTA EU

MANJI TERET REGULACIJE ZA GOSPODARSTVO

I. VAŽNOST SMANJIVANJA ADMINISTRATIVNOG OPTEREĆENJA

Procjenjuje se kako regulatorna opterećenja uzimaju čak i 5% godišnjeg BDP-a Nizozemske. Nizozemska vlada postavila si je cilj za smanjivanje administrativnog opterećenja gospodarstva za 25% do 2017. Nizozemski Bureau for Economic Policy Analysis (CPB) procijenio je kako bi smanjenje administrativnih opterećenja za 25% (nizozemski cilj) dalo doprinos rastu BDP-a 1,5 postotnih bodova, kao i rast produktivnosti gospodarstva 1.7 postotnih bodova. Administrativno pojednostavljenje bi smanjilo potrebu za oko 24 000 javnih službenika u Nizozemskoj (koji rade na procedurama i propisima koji opterećuju gospodarstvo).

Procjene gubitka BDP-a zbog administrativnih opterećenja u drugim državama okvirno kreću se između 3 i 7%. Primjerice, Open Europe navodi da je trošak regulacije u UK 3 do 4% BDP-a, odnosno zajedno sa neizravnim troškovima čak do 8 i 9% BDP-a u SAD-u. Sasvim je jasno da deregulacija i oslobađanje tržišta mogu donijeti rastu jer manji troškovi prema državi znače i da više novca ostaje vlasnicima privatnog kapitala.

Kada je u pitanju samo tržište usluga, odnosno implementacija EU Direktive o uslugama, *Dutch Planning Bureau* procjenjuje doprinos liberalizacije tržišta uslugama rastu prosječnog godišnjeg BDP-a država članica EU između 0,6 do 1,5% (2,6% u slučajevima ambiciozne deregulacije), *Copenhagen Institute* daje istu procjenu na razini 0,8%, a britanski Business Taskforce 1.8%. Bitno je istaknuti kako se navedene procjene vrijednosti oslobođenog novca odnose na procjenu doprinosa rastu gospodarstva EU na temelju uklanjanja samo dijela administrativnih prepreka koje guše tržište usluge i za samo dio uslužnih djelatnosti (koje nisu nažalost isključene iz liberalizacije).

Zbog nedostatka kvantificiranih pokazatelja o regulatornim opterećenjima u Hrvatskoj nedostaju i procjene pozitivnih učinaka deregulacije. Ipak, za pretpostaviti je sa sigurnošću kako bi učinci bili i veći u odnosu na Nizozemsku. Hrvatsko gospodarstvo je preregulirano, dok je Nizozemska već provela ozbiljan val deregulacije i liberalizacije još tijekom 1990-tih.

U Hrvatskoj su se određena administrativna rasterećenja dogodila u okviru projekta Hitrorez. Specijalni ured nalazio se u uredu premijera, što je presudno obzirom da je hrvatska državna uprava ustrojena prema pristupu odozgo prema dolje. Projekt regulatorne giljotine bio je postavljen na stručan i kvalitetan način, s prijedlozima konkretnih mjera za smanjivanje regulatornih prepreka iz nadležnosti pojedinih državnih tijela. Ipak, projekt je propao zbog nedostatka političke volje i birokratskih i interesnih otpora od strane raznih „regulatornih kaveza“.

Bolji propisi za poslovanje su jedan od prioriteta Ujedinjenog Kraljevstva. Vlada se jasno odredila da želi manje regulacije (less regulation). Umjesto državnih regulacija, predlažu se oblici samoreguliranja pojedinih sektora. Odbor za regulatornu politiku (Regulatory policy committee) savjetuje se s poslodavcima oko pojedinih propisa, dok Odbor za reduciranje regulacija (Reducing regulations committee) pri vladi ima pravo zaustaviti slanje prijedloga propisa u parlamentarnu proceduru. Pravilo je da se svaka odredba u propisu treba opravdati testom proporcionalnosti, odnosno da li je razmjerna svojoj svrsi. To načelo je pogotovo važno kod testiranja propisa koji reguliraju tržište usluga.

Portali za detekciju prepreka Britanska Vlada je stvorila portal Red tape challenge putem kojeg se od građana i poslovne zajednice elektronički prikupljaju podaci o regulatornim preprekama i troškovima poslovanja. Danska je za online prijave prepreka razvila „*Business Forum*“ kojeg uglavnom čine predstavnici poslovne zajednice. Prijedlozi deregulacije se podnose putem web stranice na kojoj su objavljeni svi prijedlozi, uz sustav praćenja statusa rješavanja problema od slučaja do slučaja, odnosno po pojedinim područjima javnih politika i administrativnim nadležnostima pojedinih javnih tijela. Jednom godišnje se vrše savjetovanja sa ministrom gospodarstva i rasta te se jednom godišnje obvezno podnosi izvješće parlamentu.

Danski lovci na prepreke Danski javni službenici koji rade na politici boljih propisa su zapravo *lovci na opterećenja* (tzv. *burden hunters*). Često su na terenu i redovito komuniciraju s poslodavcima glede pojedinih prepreka s kojima se suočavaju.

U praksi, brojne europske zemlje imaju državne službenike koji rade upravo na detekciji i zagovaranju uklanjanja prepreka, što je postala i praksa hrvatskog Ministarstva gospodarstva.

- prioritet je jačanje horizontalne koordinacije za poticanje uklanjanja regulatornih opterećenja gospodarstva angažiranjem što većeg broja državnih službenika upravo u lovu na prepreke

II. REGULACIJE SU PREPREKA KONKURENTNOSTI I RASTU

Prema Svjetskom izvješću o konkurentnosti Svjetskog gospodarskog foruma, Hrvatska je 77. Od 144. zemlje. Deset najkonkurentnijih zemalja na svijetu redom su Švicarska, Singapur, Sjedinjene Američke Države, Finska, Njemačka, Japan, Hong Kong, Nizozemska, Ujedinjeno Kraljevstvo i Švedska. Estonija je 29., Češka 37., a Litva 41. U usporedbi s nekima od najboljih na svijetu i najboljih europskih tranzicijskih zemalja, odnosi izgledaju ovako.

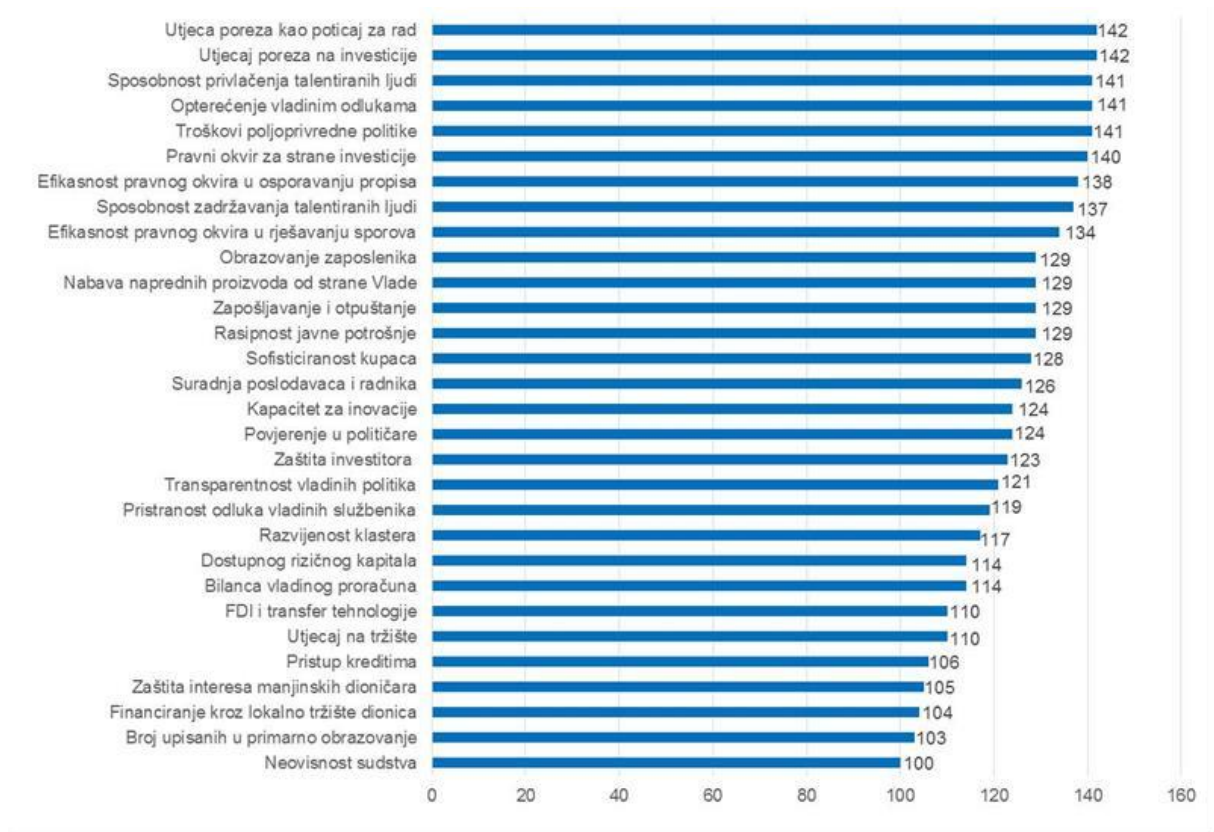

Najkritičnija područja hrvatskog gospodarstva upravo su visoka regulatorna opterećenja slobode poslovanja uzrokovana neučinkovitom državnom birokracijom u stvaranju i provedbi stabilnih javnih politika kroz propise koji utječu na gospodarstvo. Među 144. zemalja, Hrvatska je tek 141. glede razine državnih regulatornih opterećenja, zahtjeva i dozvola, 138. glede lakoće poduzetnika prilikom preispitivanja učinaka propisa i 140. u svijetu glede utjecaja propisa na strane investicije. Slijedom navedenog, reforma poslovne klime usmjerena na uklanjanje regulatornih prepreka slobodi poslovanja i privatnih investicija jedan je od ključnih izazova za jačanje konkurentnosti i rasta hrvatskog gospodarstva. U istom, izvješću, Hrvatska je pri dnu ljestvice obzirom na štetan utjecaj poreza na rad i investicije. Mnoge regulacije i visoki porezi znatno donose gubitke poslovnom sektoru, tj. onima koji stvaraju vrijednost za gospodarstvo. U tom smislu, potrebno je fundamentalno redefiniranje uloge države u gospodarstvu.

Regulatorna opterećenja poslovanja jedan su od faktora mjerenja Ekonomске slobode svijeta, prema kanadskom Fraser Institutu. Za stvaranje slobodnijeg poslovnog okruženja važno je smanjivati broj administrativnih zahtjeva, ograničenja kod davanja dozvola i troškova koje nameće birokracija. Posebno važno je olakšati proces započinjanja poslovanja, što je važna karika politike jačanja jedinstvenog tržišta Europske unije u poticanju (samo)zapošljavanja i novih poslovnih prilika.

Upravo u navedenim indikatorima kriju se korijeni strukturnih zaostataka Hrvatske, a koji su izravna odgovornost javne uprave, kao i zakonodavne vlasti koja verificira i one zakone koji su opterećujući. Proces stvaranja propisa ne samo da treba uključivati interese relevantnih dionika, pogotovo poslovne zajednice kada je u pitanju gospodarstvo, već treba biti u cijelosti otvoren za procjene učinaka. Potrebna je sustavna revizija cijelog regulatornog okvira koji utječe na poslovno okruženje. Sasvim je sigurno da manje regulacije znači više slobode za gospodarstvo.

Po cijelom nizu vrlo vitalnih indikatora Hrvatska je 2014. Bila iza 100. mjesta u svijetu (od ukupno 144 zemlje).

Dio regulatornih opterećenja u državama članicama EU, pa tako i u Hrvatskoj, posljedica je obveza i opterećenja koja poslovni sektor ima zbog EU prava. Dok EU pravila unutarnjeg tržišta i tržišnog natjecanja potiču jačanje lakše poslovanje na tržištu i smanjivanje troškova, drugi segmenti EU prava mogu predstavljati i troškove za poduzetnike. Zato je Europska unija donijela REFIT program za tzv. regulatorni fitness tj. reviziju i reduciranje administrativnih opterećenja koja proizlaze iz zakonodavstva EU, a slijedom procjena učinaka pojedinih uredbi i direktiva. Procjenjuje se kako između trećine i polovice svih administrativnih opterećenja u državama članicama EU potječe sa razine EU prava, ali i zbog nepravilne i nepotpune implementacije u nacionalnim propisima. Stoga je pokrenut Akcijski program za smanjenje administrativnih opterećenja u Europskoj uniji (ABR). Cilj je postignut. Do 2012. troškovi administrativnih opterećenja sniženi su za 25% (123,8 milijardi eura). Prvi potpredsjednik Europske komisije zadužen je upravo za temu poboljšanja propisa (bolji propisi), što govori o prioritetu EU.

- Ministarstvo gospodarstva radit će na jačanju horizontalne koordinacije provedbe javnih politika za povećanje konkretnosti i ekonomske slobode, u suradnji s nadležnim tijelima
- u suradnji s Ujedinjenim Kraljevstvom i Nizozemskom zajednički poticati uklanjanje regulatornih opterećenja gospodarstva koja dolaze iz EU zakonodavstva, o u okviru REFIT programa

III. OLAKŠATI UVJETE POSLOVANJA JE IZAZOV ZA KONKURENTNOST I RAST

Pred hrvatskim gospodarstvom je izazov stvaranja održivih temelja za dugoročnu konkurentnost i rast. Ključna uloga države je stvoriti okvir za slobodnije tržišne uvjete, kako bi poslovni sektor mogao lakše poslovati, zbog manje prepreka i opterećenja administracijom i propisima. Suočavanje s visokim regulatornim opterećenjima i brojnim administrativnim zahtjevima prioritet je jačanja konkurentnost hrvatskog gospodarstva, pogotovo na tržištu usluga. Zato Ministarstvo gospodarstva i provodi reformu poslovne klime na horizontalnoj razini. Suradnja s poslovnom zajednicom je ključna kako bi dionici dali svoj doprinos olakšanju prostora za rast.

Različita regulatorna i administrativna opterećenja, ograničenja, neproporcionalne pravne obveze, zahtjevi i uvjeti za dobivanje odobrenja i čekanje istih, birokratska korupcija, obveze za postavljanje podataka i informacija, inspekcije i kazne, partikularni pravni propisi i zajamčena posebna prava i kvote pojedinim skupinama, predstavljaju prepreke slobodno tržišnom gospodarstvu. Uvjete za rast i konkurentnost gospodarstva moguće je stvoriti samo u okolnostima kada javna uprava poboljšava pravne popise kako bi se ostvarilo što bolji okvir za poslovne slobode. To je posebno važno za rastući uslužni sektor, kao i za razvoj suvremene prerađivačke industrije.

Financijska svrha provođenja politike boljih propisa je u otvaranje prostora za povećanje neto prihoda poduzetnika kako bi s manjim troškovnim obvezama prema državi bili troškovno konkurentniji, odnosno profitabilniji. Ujedno bi im administrativna pojednostavljenja skratila vrijeme potrebno za obavljanje pojedinih administrativnih procedura i rokove za dobivanje javnih usluga. Takve javne usluge mogle bi biti efikasnije ukoliko se u cijelosti uvede sustav e-uprave, koji bi zamijenio postojeće birokratske procedure, strukture i mentalitete, snažno orijentirane na papirologiju, uz fizičke pečate i potpise. U konačnici, trebaju nam gospodarstvo i država bez papira, što znači i opću promjenu mentaliteta.

Jedan od su prioriteta gospodarske politike Europske unije pri stvaranju uvjeta za povećanje rasta i konkurentnosti gospodarstva, pogotovo na tržištu usluga, upravo su „bolji propisi“. Jedinstveno tržište usluga Europskog gospodarskog prostora je velika prilika i dobar institucionalni okvir koji cijeni tržišno natjecanje u području trgovanja robama i uslugama. Pravo unutarnjeg tržišta EU, pogotovo EU Direktiva o uslugama, dobar je primjer kako EU propisi stvaraju uvjete za slobodno tržište, umjesto da nameću dodatne nepotrebne regulacije. Hrvatska već koristi taj okvir za provedbu procesa administrativnog pojednostavljenja tržišta usluga. Tako se može otvoriti dodatni prostor za privatne investicije, izvoz i nove poslove.

Definiranjem i jačanjem horizontalnog okvira za slobodno tržišta usluga, shodno EU pravilima, stvoreni su uvjeti za provedbu reforme tržišta usluga, odnosno pojednostavljenje i poboljšanje propisa koji reguliraju pojedine uslužne djelatnosti i pravo osnivanja sjedišta poslovanja.

Radna skupa za poslovnu klimu i privatne investicije s horizontalne razine potiče smanjivanje administrativnih prepreka slobodi poslovanja i privatnih investicija. Odgovornost za provedbu je na nadležnim institucijama, gdje može postojati u rizik u slučajevima nespremnosti na nužne promjene propisa.

Hrvatska se nalazi na 40. mjestu od 189 država svijeta u sustavu mjerenja lakoće poslovanja Doing Business 2016. Hrvatska je na 22. mjestu između 28 država članica EU (ispred Mađarske, Belgije, Italije, Cipra, Grčke i Malte). 2007. Hrvatska je bila iza 120. mjesta. Hrvatska je napravila napredak tijekom 2012-2015 u sljedećim područjima: uknjižba vlasništva (10 mjesta), prekogranično trgovanje (14 mjesta) i Rješavanje insolventnosti (41 mjesto). Tijekom 2005-2015 Hrvatska je smanjila broj dana za pokretanje posla sa 49 na 10, tj. skratila je vrijeme registracije za 80%. Broj dana za registraciju vlasništva smanjen je sa 956 na 72, a za ishođenje građevinske dozvole sa 379 na 188 tj. za 51%. Određeni napredak na ljestvici se dogodio i zbog promjena u metodologiji mjerenja.

Do sada su olakšani uvjeti poslovanja kroz sljedeće mjere: uvode se e-građevinske dozvole s rokom izdavanja mjesec dana; sniženje temeljnog kapitala za osnivanje trgovačkog društva uvođenjem jednostavnog d.o.o.; omogućeno osnivanje poduzeća s imenom na bilo kojem EU jeziku; smanjene naknade ovjere osnivačkih dokumenata kod javnog bilježnika; ukidanje obveze objave oglasa o osnivanju trgovačkog društva pri Narodnim novinama (koji je koštao 900 kuna); razvija se usluga e-tvrtka i e-obrt; smanjivanje troška komunalnih naknada u procesu ishođenja građevinske dozvole; smanjen broj uvjeta i troškova potrebnih za ishođenje dozvola za gradnju te je ubrzan postupak završne inspekcije; lokacijska dozvola i potvrda glavnog projekta zamijenjeni jednom potvrdom čime je pojednostavljen i ubrzan postupak ishođenja dozvole za gradnju; uvođenje obveznog elektroničkog plaćanja socijalnih doprinosa, ubrzanje i pojednostavljenje postupaka rješavanja trgovinskih sporova, uvođenje elektroničkog sustava za praćenje lučkog tereta, čime je olakšano prekogranično izvozno poslovanje; uvodi se informacijski sustava zemljišnih knjiga i katastra, nužan za olakšanje registracije vlasništva poslovnih subjekata; smanjenje doprinosa za šume i HGK.

Definirani su izazovi za dodatne mjere reforme poslovne klime (prema Doing Business metodologiji): povezivanje e-registara i razvoj sveobuhvatne usluge osnivanja trgovačkog društva on line (sukladno EU Direktivi o uslugama); smanjiti broj dana za prijenos vlasništva u zemljišnim knjigama; omogućiti elektroničku dostavu zemljišnoknjižnih izvadaka putem sustava eGrađani; omogućiti državnim tijelima uvid i pretraživanje u zemljišnoknjižnom sustavu i katastru sukladno javnim ovlastima; završetak implementacije Jedinstvenog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra; brže rješavanje zahtjeva za isporuku električne energije; uspostava registra svih kolaterala; smanjenje i pojednostavljenje ukupnog poreznog opterećenja za poduzetnike; smanjenje broja uplata poreza u godini; pojednostavljenje procedura plaćanja poreza i doprinosa; stroži nadzor kvalitete provedbe propisa; daljnja racionalizacija parničnog postupka; povećanje postotka naplate potraživanja u okviru stečajnih postupaka; potpuna implementacija sustava eDozvola na razini cijele zemlje; nadogradnja web portala koji pružaju besplatnu, ažurnu informaciju o stanju u katastru u realnom vremenu; smanjenje broja potrebnih procedura za ishođenje dozvola za gradnju; nastavak aktivnosti vezane uz sustav zemljišnih knjiga i katastar sukladno javnim ovlastima; dodatno pojednostavljenje procedure pristupa električnoj energiji i uvođenje e-usluge; brže rješavanje zahtjeva za isporuku električne energije; povećanje pouzdanosti isporuke električne energije (što je djelomično postignuto liberalizacijom tržišta električne energije); uvedena je e-carina; pojednostavljenje carinskih procedura usklađenjem sa Zajedničkim provoznim postupkom EU (Common Transit Convention EU); poboljšanje kreditnog informacijskog sustava uvođenjem informacija o pravnim subjektima; ograničavanje sudjelovanja u odlučivanju osoba koje se nalaze u sukobu interesa; redefiniranje sukoba interesa, preciznije i detaljnije odredbe u odnosu na objavu spornih činjenica spram uprave i javnosti; osiguravanje boljeg pristupa informacijama o poslovanju trgovačkog društva i potencijalnim sukobima interesa za pojedinačne manjinske

ulagače; pojednostavljenje parničnog postupka i prenošenje dijela nadležnosti za provođenje ovrhe na državne agencije; skraćivanje vremena trajanja stečajnih postupaka; povećavanje postotka naplate potraživanja; smanjenje troška stečaja za vjerovnike.

2013. godine smanjeno je 41 parafiskalnih nameta ukupne vrijednosti 318,6 milijuna kuna. 2014. smanjilo se ili ukinulo se 7 nameta ukupne vrijednosti 57,2 milijuna kuna, a od rujna do prosinca 2014. planirano je dodatnih 9 stavki ukupne vrijednosti 119,52 milijuna kuna. Na kraju 2014. neto vrijednost Registra neporeznih prihoda je 4,52 milijarde kuna, odnosno ukupno 173 stavke parafiskalnih nameta na središnjoj državnoj razini. 2013. godine je neto vrijednost parafiskalnih nameta iznosila 6,42 milijarde kuna (244 stavke). Ukupno smanjenje odnosno ukidanje u 2013. i 2014. iznosi 495.443.966,66 milijuna kuna unutar 57 stavki. Dodatni naponi usmjereni u daljnje smanjivanje parafiskalnih nameta i kroz mehanizam Europskog semestra. Birokratski otpori iz pojedinih nadležnih tijela na pojedine namete bitno sprječavaju njihovo ukidanje. Ipak, Ministarstvo gospodarstva odlučilo je ukinuti 9 stavki iz područja trgovine i nekretnina.

- nastaviti provode se *screening* evaluacije propisa i detektiranje regulatornih prepreka u propisima koji utječu na gospodarstvo i lakoću poslovanja
- u suradnji s poslovnom zajednicom, nastaviti poticati nadležne institucije na poboljšanje kvalitete propisa, kako bi se olakšali uvjeti poslovanja u gospodarstvu, kroz uklanjanje regulatornih prepreka i administrativnih opterećenja (kroz izravno kontaktiranje nadležnih institucija te putem Radne skupine za poslovnu klimu i privatne investicije)
- poticati daljnja poboljšanja o području lakoće poslovanja (Doing Business)
- poticati daljnja ukidanja parafiskalnih nameta

IV. STANDARD COST MODEL (SCM) METODOLOGIJA ZA MJERENJE ADMINISTRATIVNIH OPTEREĆENJA

Shodno preporuci Europske komisije, Ministarstvo gospodarstva **definirat će cilj za znatno smanjenje administrativnih zahtjeva i opterećenja na gospodarstvo**. Odabrana je Standard Cost Model (SCM) metodologija za mjerenje administrativnog opterećenja gospodarstva. Ministarstvo gospodarstva je u okviru EU semestra nadležno tijelo za reformu i liberalizaciju poslovne klime kroz poticanje uklanjanja regulatornih prepreka slobodi poslovanja i privatnih investicija te razvoja e-poslovanja. Dakle, EU politika Bolji propisi (*Better regulation*) je jedan od prioriteta Radne skupine Vijeća EU za konkurentnost i rast.

U okviru Uprave za trgovinu i tržište Ministarstva gospodarstva **uvodena je 2015. Standard Cost Model (SCM) metodologija**, uz savjetodavnu podršku kompanije Sense savjetovanje. Ministarstvo gospodarstva provodi SCM projekt u suradnji s Agencijom za investicije i konkurentnost te uz bitnu podršku Hrvatske udruge poslodavaca i drugih dionika. Tehničke informacije o provedbi SCM metodologije nalaze se u dodatku na kraju ovog dokumenta.

SCM pilot projekt je proveden u području temeljnih propisa iz trgovine i posredovanja u prometu nekretnina. Uprava za trgovinu i unutarnje tržište Ministarstva gospodarstva postavila je cilj za smanjenje regulatornog troška u navedenim djelatnostima za 20% do kraja 2015. koji je proveden, uz dodatne mjere tijekom 2016.

Nadalje, Vlada je u kolovozu 2015. na prijedlog Ministarstva gospodarstva po prvi put donijela Akcijski plan za smanjenje administrativnog opterećenja kojim je pilot primjena SCM metode proširena na regulaciju u područjima pokretanja trgovačkog društva i obrta, zaštite na radu, sanitarnih i zdravstvenih uvjeta te gradnje. Postavljen je cilj smanjenja administrativnog opterećenja u navedenim područjima do kraja 2016., za što su odgovorna pojedina nadležna tijela, uz jasnu koordinaciju od strane Vlade. Ministarstvo gospodarstva još dodatno provodi mjerenje u području zaštite potrošača te tehničkih zahtjeva za sigurnost dizala.

Uprava za trgovinu i unutarnje tržište Ministarstva gospodarstva već je inicirala proširenje SCM mjerenja na sva regulatorna područja gospodarstva, što uključuje i sektor profesionalnih i poslovnih usluga. **Slijedom SCM mjerenja, provodila bi se smanjenja administrativnog opterećenja za minimalno 25% do kraja 2017. godine**. Smanjenje troška regulacije za sektor profesionalnih i poslovnih usluga u konačnici bi imao učinak na gospodarstvo u cjelini. **Za definiranje projekta SCM proširenja na kompletnu regulaciju u području gospodarstva potrebna je sinkronizirana volja od strane Vlade i svih nadležnih tijela** za pojedina regulatorna područja, pogotovo kada se treba obvezati na provedba konkretnih mjera. **Zato je od vitalne važnosti da se pri uredu premijera formira specijalna jedinica – Ured za deregulaciju i bolje propise**.

Standard Cost Model (SCM) metodologija se koristi u gotovo svim državama članicama EU i OECD, što je dodatni argument za Hrvatsku, kako bi podaci bili prekogranično metodološki usporedivi. SCM metoda je razvijena 2002. u Nizozemskoj kada je vlada odlučila reducirati administrativna opterećenja za 25% (oko 1% BDP-a) do kraja 2006. Nizozemska vlada je time stvorila sustav za deregulaciju poslovne klime. S vremenom se stvorila mreža u okviru država članica EU, a najveći interes su iskazale Danska 2004. i Švedska. U Nizozemskoj se SCM metoda koristi za mjerenje administrativnih opterećenja i za

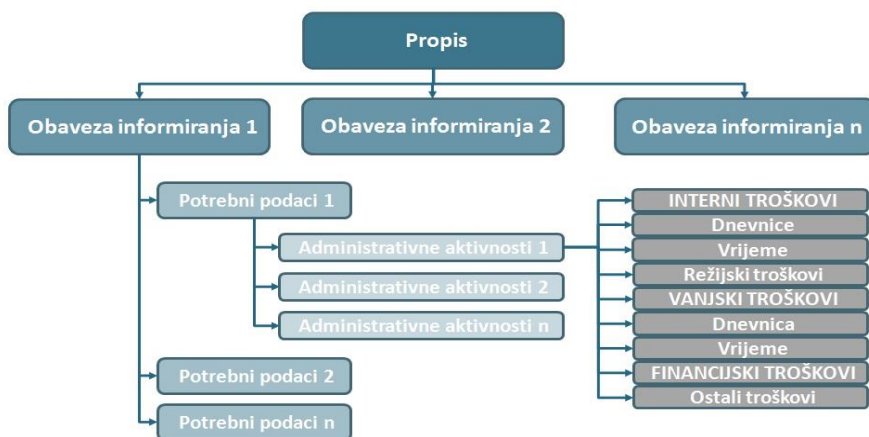
građane, a u Ujedinjenom Kraljevstvu za karitativne i dobrovoljne djelatnosti. Isti metodološki okvir od 2005. primjenjuje i OECD u okviru projekta „Red Tape Scoreboard“.

Osnova SCM metodologije je analitičko rastavljanje propisa u standardiziranu strukturu malih komponenti koje mogu biti mjerljive. SCM metodologija se koristi za izračun administrativnih opterećenja koje poslovni sektor imaju prema državi temeljem različitih pravnih i administrativnih proceduralnih obveza koje smanjuju njihovu slobodu tržišnog poslovanja. Visoka regulatorna opterećenja ekonomske slobode poslovanja u gospodarstvu jedan od ključnih faktora manjka konkurentnosti.

Izvor: Sense Consulting, 2015.

Proces primjene SCM metodologije provodi se kroz identifikaciju svake pojedinačne pravne obveze, zahtjeva tj. uvjeta za dostavom određene informacije (*information obligation*), kao što su primjerice: podnošenje zahtjeva za odobrenje obavljanje određene djelatnosti i ishodovanje određene vrste dozvole temeljem ispunjava svakog pojedinačnog uvjeta; podnošenja izvješća (poreznoj upravi, statistici i dr.); obavješćivanja (notifikacije) o određenim poslovnim aktivnostima; upis u sudski, obrtni ili bilo koji drugi registar te izvod iz istoga; suradnja s nadležnom inspekcijom; držanje i čuvanje određenih dokumenata; označivanje proizvoda i instalacija; ishodovanje određenih potvrda i certifikata, itd.

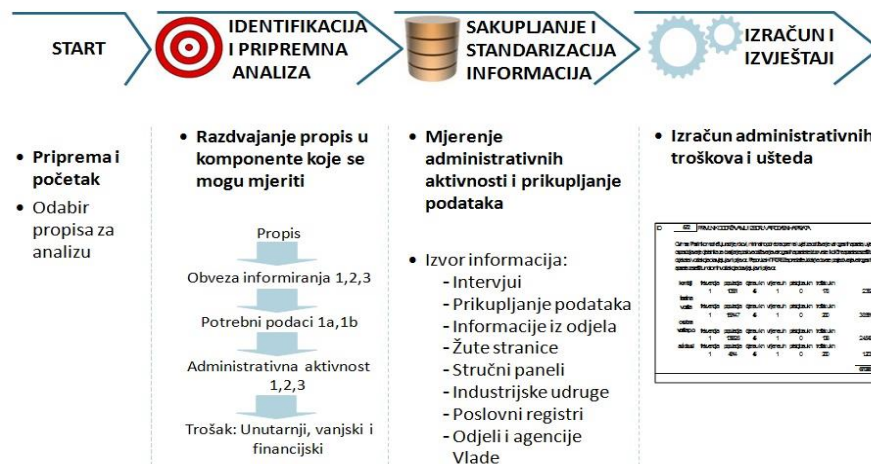
Izvor: Sense Consulting, 2015.

Proces se provodi kroz identifikaciju svake pojedinačne pravne obveze za dostavom određene informacije, ispunjavanje svake administrativne procedure i plaćanje različitih naknada, ali ne i porezne obveze. Mjere se troškovi radnog vremena, plaća i energije koji u rasponu u kojem služe za ispunjavanje administrativnih obveza i procedura prema državi, kao i troškovi nabave opreme koja je nužna za ispunjavanje određene administrativne obveze i procedure te dodatni troškovi (pomoć konzultanata, administrativne naknade). Oni se zajedno množe s brojem poduzetnika na koje se odnosi određena administrativna obveza i procedura koja se može pojaviti jednom ili više puta godišnje.

<p>Administrativno opterećenje gospodarstva (SCM formula)</p> <p>= bruto cijena rada po satu x vrijeme za administrativnu obvezu (x materijalni trošak)</p> <p>x populacija na koju se obveza odnosi x učestalost obveze u godini</p>
--

SCM na primjeru: Potrebno je 3 sata zaposlenikovog vremena kako bi bio u skladu s obveznom administrativnom procedurom npr. *podnošenje obveznog izvješća državnoj instituciji*. Plaća zaposlenika procjenjuje se na 50kn / sat. Dakle, cijena je 150 kn (3 * 50 kn). Ako 100.000 tvrtki moraju biti u skladu s ovom administrativnom procedurom 3 puta godišnje, onda je obujam 300.000 (3 puta/godišnje * 100.000 tvrtki). Stoga, prije pojednostavljenja tog propisa administrativni troškovi bili su 45.000.000 kn (150 kn * 300.000). Primjerice, ako se preporuča smanjenje učestalosti s 3 na 2 puta godišnje, administrativni troškovi nakon provedbe regulatornih preporuka biti će 30.000.000 kn (150 kn) * (2 puta/godišnje * 100.000). To znači, kada je preporuka provedena, poslovni sektor odnosno gospodarstvo će uštedjeti 15 milijuna kuna godišnje, tj. 45.000.000 kn - 30.000.000 kn (Sense Consulting, 2015).

Proces provedbe SCM metodologije provodi se u 3. faze: 1. Identifikacija obveza informiranja, 2. Sakupljanje informacija i 3. Mjerenje administrativnih troškova propisa.

Izvor: Sense Consulting, 2015.

Primjena SCM metodologije može potaknuti rast gospodarstva, ukoliko će rezultirati konkretnim mjerama uklanjanja regulatornih prepreka privatnim investicijama i slobodi poslovanja u Hrvatskoj kao dijelu unutarnjeg tržišta Europskog gospodarskog prostora (EGP).

Svrha primjene SCM metodologije je reforma poslovne klime kroz povećanje vremena i novca koje poslovni subjekti imaju za svoje poslovanje na tržištu, kako bi imali veću produktivnost rada, zapošljavanja, povrat investiranog kapitala i profit (koji se smanjuje što je veća državna administrativna i regulatorna represija). Dakle, SCM je alat za povećanje konkurentnosti poslovnog sektora i cijelog gospodarstva.

Svrha primjene SCM metode je povećanje vremena i novca koje poduzetnici imaju za svoje poslovanje na tržištu, kako bi imali veću produktivnost rada, zapošljavanja, povrat investiranog kapitala i profit (koji se smanjuje što je državna administrativna i regulatorna represija veća). SCM metoda je dobro sredstvo prevencije novih regulacija koje bi mogle opterećivati konkurentnost gospodarstva.

Reference

- European Commission: Regulatory Fitness and Performance programme http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/index_en.htm
- Europska komisija: Akcijski program za smanjenje administrativnih opterećenja u Europskoj uniji (ABR).
- Svjetski gospodarski forum (2014): *Svjetsko izvješće o konkurentnosti 2014 – 2015*
- World Bank: Doing Business 2015 - Going Beyond Efficiency <http://www.doingbusiness.org/-/media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB15-Full-Report.pdf>
- Fraser Institute (2014): Ekonomska sloboda svijeta <http://www.freetheworld.com/2014/EFW2014-POST.pdf>
- Cut EU red tape Report from the Business Taskforce (2013) https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/249969/TaskForce-report-15-October.pdf
- open europe: Less regulation – 4 ways to cut the burden of EU red tape

Predlaže se sljedeći okvir za regulatornu reformu i pametnu regulativu:

Cilj: Smanjen trošak i rizik regulative za sektor profesionalnih i poslovnih usluga te cijelo gospodarstvo

Mjerenje ostvarenja cilja:

- Smanjenje regulatornih troškova izmjerenih Standard Cost Model (SCM) metodologijom u sektoru profesionalnih i poslovnih usluga te ostalim područjima gospodarstva za minimalno 25% do kraja 2017.

MJERE	NOSITELJI/PODRUČJA	ROKOVI
1. Formirati specijalnu jedinicu pri uredu premijera - Ured za pametnu regulativu, s jasnim vertikalnim autoritetom i punom političkom voljom za davanje naloga nadležnim tijelima za provedbu mjera deregulacije, ukoliko se isto ne dogovori i postigne na nižim razinama	Vlada (Ured premijera), gospodarstvo i nadležna tijela; HUP, komore	6/2016
2. Uspostaviti jedinstveni (<i>Red Tape Challenge</i>) portal za prijavljivanje regulatornih prepreka slobodi poslovanja, povezanog sa sustavom poslovnih informacija Jedinstvene kontaktne točke te sa dionicima iz poslovne zajednice	Vlada (Ured premijera), gospodarstvo i nadležna tijela; HUP, komore	12/2016
3. Nastaviti provedbu <i>screening</i> analiza regulatornih prepreka u regulativi koja utječu na tržište usluga i nastaviti poticati liberalizaciju tržištu usluga (obveza prema EU pravu)	gospodarstvo, nadležna tijela	12/2016
4. Provesti mjerenje regulatornih troškova Standard Cost Model (SCM) metodologijom i procjene učinaka propisa za cijelu regulativu značajnu za gospodarstvo, pogotovo za sektor profesionalnih i poslovnih usluga	Vlada (Ured premijera), gospodarstvo i nadležna tijela; HUP, komore	3/2017
5. Smanjiti trošak regulacije sektora profesionalnih i poslovnih usluga te cijelog gospodarstva za minimalno 25%	Vlada (Ured premijera), gospodarstvo i gospodarstvo, nadležna tijela; HUP, komore	12/2017
6. Ukinuti regulacije onih područja za koja već alternativno postoje dobrovoljne norme kvalitete i sigurnost	gospodarstvo, nadležna tijela; HUP, komore	12/2017
7. Uvesti izuzeća od primjene određenih regulatornih obveza za male i srednje poduzetnike (<i>think small first</i>)	poduzetništvo, nadležna tijela	12/2017
8. Zadržati <i>zero-licencing</i> prakse tj. odsutnost sektorskih dozvola za poslovne usluge (poslovno savjetovanje, marketing, odnosi s javnošću...)	gospodarstvo, nadležna tijela	kontinuirano